

JULIJ

11 N. S. pobnik.
12 P. Janes Gaul.
13 T. Anaklet
14 S. Bonaventura
15 C. Henrik
16 P. Karmel. M.B.
17 S. Aleksij
18 N. S. pobnik.
19 P. Vincencij. Pavi.
20 T. Hieronim
21 S. Frakesed
22 C. Marija Magd.
23 P. Apolinar
24 S. Kristina
25 N. S. pobnik.
26 P. Ana

AMERIKANSKI SLOVENEK

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geolo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.
(Official Organ of four Slovenian Organizations)

STEV. (NO.) 135.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 15. JULIJA — THURSDAY, JULY 15, 1937

LETNIK (VOL.) XLVI.

Stavka se na tihem končala - Resen položaj na Vzhodu

V tovarnah Youngstown družbe se otvoril v terek obrat. — Niti družba, niti unija se ne ponaša z zmago, a tudi nobena ne prizna poraza. — Gubernator trdi, da je družba pristala k sporazumu. — Korist stavke za delavstvo.

East Chicago, Ind. — Na svojevrstnem način se je končala stavka v tukajšnjih dveh tovarnah Youngstown jeklarne družbe. Nikakega praznovanja zmage ni bilo ne na eni, ne na drugi strani, toda istočasno pa tudi nobena stran ne prizna poraza. Vrata tovarna so se v terek enostavno odprla in večina delavcev se je vrnila na svoja mesta. Nerednosti ni bilo nobenih, ker tudi nobenih piketov ni bilo pred tovarno.

Da dobi cela zadeva še bolj tajinstveno obliko, je istočasno izdal gubernator Indiane, Townsend, objavo, da se je stavka končala s sporazumom, na katerega je pristala družba. Takoj za petimi gubernatorju pa je nasprotno izjavila družba, da ni z nikomur sklenila nobenega sporazuma. Gubernator pa je zopet zasoht nazaj, rekoč, da je podpredsednik družbe, J. C. Argetsinger, "kakor otrok, ki je dobil bonbonček, pa joka nato, da ta nima pravega okusa." Obenem je še enkrat gubernator povdaril, da je družba popolnoma pristojna predložiti svojo izjavo za spravo in da so izjavo unijški voditelji odobrili ter nato odredili konec stavke.

Pri vsej stvari je očitno to, da si obe strani skušata prihraniti sramoto poraza v stavki. Bržkone se v resnici ne more niti ena, niti druga stran ponašati s kako zmago, vendar pa ste brez dvoma obe veseli, da se je stavka na tako "ugoden" način končala. Na eni strani je delavstvo zadovoljno, da pride po šesttedenski brezposelnosti zopet do službe, na drugi strani je pa tudi družba trpela ogromno škodo. Nikakega dvoma ni, da je prinesla stavka za delavstvo svoje koristi, četudi družba v resnici ni pristala k nikakemu sporazumu, kakor trdi. Vedela bo družba vnaprej, da nima več opraviti z nezavedno maso, ki jo lahko poljubno peha in izrablja, marveč, da je delavstvo spojeno v močno organizacijo, katera bo ščitila njegove interese.

ORJAŠKE MODERNE LADJE
Washington, D. C. — Ko bodo dogotovljene nove ameriške bojne ladje, bo postavljeno na morje nekaj takega, kar svet še ni videl. Poleg velike brzine, ki je bodo zmogljive te ladje, in poleg razne najmoderneje opreme, bo na vsaki po deset velikih topov, katerih vsak tehta po 103 tone. Razpostavljeni bodo tako, da v sled njih streljanja ne bo prizadeta hitrost ladje. Izstreljena krogla bo tehtala nad eno tona in bo lahko dosegla daljavo nad 17 morskih milj s hitrostjo 1,200 milj na uro.

V MADRIDU VLADA MIR

Nacionalisti prenehali bombardirati mesto.
Madrid, Španija. — Po več mesecih rednega bombardiranja vsak dan uživa končno tukajšnje prebivalstvo že par dni popoln mir. Nikake kantonade ni in tudi nobenih bomb iz zraka. Odkar namreč vladna armada vodi na zapadu tega mesta veliko ofenzivo proti nacionalistom, so ti tako zaposleni z obrambo na fronti sami, da nimajo časa, posvečati pozornosti zaledju. Sedanji boji na zapadu Madrida postajajo čimdalje srditejši. Nacionalisti so namreč vrgli semkaj velike rezerve, da zaustavijo prodiranje vladnih čet, in tako se stalno ponavljajo napadi in protinapadi.

OBUPEN ČIN DEČKA

Chicago, Ill. — 14 letnega Edvarda Lekana, katerega starši so ločeni in ki živi pri materi na 2037 Rice st., bi bil rad njegov oče vzel s seboj na počitnice. Mati k temu ni privolila, na kar je oče sam odšel. Dečka pa je tako užalostilo, da je moral ostati doma, da je v razburjenju šel pretekli ponedeljek pod porč hiše in se tam obesil. Pravčasno pa ga je še našel neki drugi deček, da so ga mogli rešiti in odpeljati v bolnico. Vendar pa je njegovo stanje resno.

VOJAŠTVO PREGANJA DELAVCE

Massillon, O. — Vojaštvo, katerega je poslal semkaj gubernator Davey, da čuva interese velikih družb, je dalo pretekli ponedeljek zapreti tukajšnji urad CIO organizacije. Povod za to so dali izgreddi, kateri so se pripetili v nedeljo zvečer in v katerih sta bila dva stavkarja ubita.

NEDOLŽNE ŽRTVE VOJNE

Med ranjenci v španskem mestu Bilbao, ko so ga oblegali in bombardirali nacionalisti, je bilo tudi na stotine in stotine malih otrok, ki so na ta način postali nedolžne žrtve blaznega divjanja odraslih. Slika kaže neko nuno, nekega moškega in neko bolničarko, ko odnašajo ranjene otroke na ladjo, da jih odpravijo na varno v inozemstvo.

AMERIKA SKUŠA VZDRŽATI MIR

Washington, D. C. — Vojna, ki grozi na Daljnem vzhodu med Japonsko in Kitajsko, bi bila silovit udarec za deo za mir in za svetovni napredek. To opozorilo je izrazilo ameriško državno tajništvo pretekli ponedeljek tukajšnjima zastopnikoma Japonske in Kitajske, ko je imelo z njima konferenco o položaju na Vzhodu.

KRIŽEM SVETA

Oxford, Anglija. — Tukaj se vrši neko zborovanje protestantske cerkve, na katerega pa delegati iz Nemčije niso mogli prispeti, ker jim vlada ni dovolila potnih listov. Zborovanje je naperjeno proti fašizmu.

Berlin, Nemčija. — Samo zato, ker je v marcu 1935 izvršil poročne obrede nad nekim krščenim Judom in neko arijsko deklico, je bil katoliški duhovnik Ulrich Kaiser zadnji ponedeljek obsojen na tri mesece ječe.

Rim, Italija. — Na obisku pri Mussoliniju je bil pretekli ponedeljek John Roosevelt, sin ameriškega predsednika, ki je v petek zadnjega tedna prispejal s svojo staro materjo, Mrs. Roosevelt, na razgled po Italiji.

UNIJONIZIRANJE JAVNIH NAMEŠČENCEV

Washington, D. C. — John Lewis je pretekli ponedeljek pričel s kampanjo, da pridobi v svojo CIO organizacijo okrog dva milijona javnih nameščencev, državnih, okrajnih in mestnih. Povdaril je, da ti delavci že dolgo čutijo potrebo po organiziranju, da si na ta način izboljšajo svoj položaj.

V vsako slovensko katoliško družino slovenski katoliški dnevnik "Am. Slovenec!"

NEVARNOST VOJNE

Odnosaji med Japonsko in Kitajsko tako napeti, da utegne izbruhniti prava vojna.

Peiping, Kitajska. — Kakor vsa znamenja kažejo, se boste bojne sile obeh rumenih narodov, Japoncev in Kitajcev, v ponovni vojni pomerile med seboj. Do spopada, ki grozi, bo prišlo na ozemlju okrog tega mesta, prestolice bivšega kitajskega cesarstva, ki leži v severni Kitajski. Nekdaj prej je bilo to mesto daleč od severne meje, toda zdaj leži skoraj tik ob njej, kajti, kakor znano, je Japonska uropala Kitajski njene severne pokrajine, kakor Mandžurijo in Jehol.

Za raznimi vzroki, ki se uradno navajajo, da so dali povod za sedanji novi spor, tiči pa bržkone želja Japonske, da si naropa še več kitajskih provinc. In ta provinca okrog Peipinga ji je točasno najbolj pri roki. Ni sicer ta provinca več izključno last Kitajske, kajti priznati jo je morala za nekako nevtralnno ozemlje, vendar je kljub temu kaj malo opravičljivo, da so si jo Japonci izbrali za svoje velike vojaške manevre, iz katerih se je zadnji teden porodil sedanji spor. Manevri so bili najbrž le izzivanje k sporu in so torej tudi dosegli svoj uspeh.

Po številnih manjših spopadih, ki so se že doslej izvršili, se obe državi pripravljata za pravo vojno. Japonska ima na poti semkaj baje okrog 10,000 vojakov in 140 bojnih aeroplanov. Istočasno pa stavlja na Kitajsko take zahteve in pogoje, da jih ta ne more sprejeti, ne da bi popolnoma kapitulirala. Tako se tudi Kitajska pripravlja, vendar pa se iz njenih uradnih krogov povdarja, da bi ji bilo dobrodošlo posredovanje kake tretje države, da se vojna prepreči.

ko v resnici pride do vojne, ne bodo imeli Japonci bržkone več tako lahkega dela, kakor so ga imeli ob svojih zadnjih ropih; tekem let se je namreč Kitajska znatno konsolidirala in vojaško ojačila.

ZOBE MU UKRADLA

Los Angeles, Cal. — Pri obravnavi v tožbi za razporoko, katero je vložila njegova žena, je 65 letni Owen C. Huddleston, trgovec v pokoju, pretekli ponedeljek navedel, da mu je njegova žena ukradla zlate zobe iz ust, da je z njimi prišla do denarja za igranje, kateremu je vdana.

Roka roko umiva, pravi gospodar. Katoliški Slovenci naj pa podpirajo tiste, ki podpirajo njihov katoliški list "Am. Slovenec!"

Iz Jugoslavije

Huda prometna nesreča pri Jesenicah na Gorenjskem, ki je zahtevala življenje natakarice Lešnikove. — Dva večja požara v okolici Slovenskih Konjic. — Smrtna kosa. — Razne druge novice iz domovine.

Pod avtomobilom
Jesenice, 21. junija. — Danes popoldne se je na gornjem koncu Jesenic pripetila nesreča, ki je jeseniško prebivalstvo silno presunila, ker se je zgodila pri belem dnevu in jo je gledalo veliko število ljudi, ne da bi bilo moglo pomagati in ker je zahtevala smrt mladega dekleta. Cilka Lešnikova, natakarica v znani gostilni Zmorc v Mojstrani, se je pripeljala po opravih na Jesenice in je po čudnem naključju prišla pod avtomobil, ki jo je povozil. Očividci pripovedujejo, da je Cilka spretno vozila, toda, ko je naenkrat zagledala pred seboj avtomobil, se ga je ustrašila, izgubila prisotnost duha in se tako neokretno hotela izogniti, da jo je avtomobil s svojimi blatniki zgrabil ter jo nato potisnil ob stran ceste tako nesrečno, da je priletela na glavo, ki si jo je razbila. Očividci so tako priskočili in dvignili deklo, ki ji je iz glave kravalelo, a so se takoj prepričali, da je lobanja razbita in da je ponesrečenka nehala živeti. Avtomobilista ne zadene nobena krivda. Okrog mesta nesreče se je takoj zbralo veliko število ljudi, ki so še dolgo silno živahno razpravljali o dogodku. Na mesto nesreče je prišla tudi oblastvena komisija, ki pa ni imela drugega posla, kakor da ugotovi smrt nesrečne Cilke in zapiše nekaj prič žalostnega dogodka.

Vlom v cerkev
Pred par dnevi je bilo poročano o vlovu v Marijino cerkev na Dobrovi. V sredo 23. junija ponoči so v Štepanji vasi, najbrže isti vlomilci, s krampi, ki so jih vzeli v mrtvašnici, razbili stranska vrata skozi katera so vdrli v hišo božjo. Tam so razbili nabiralnike in pobrali iz njih darove, nato se podali v zakristijo, kjer so zopet vse prebrskali ter se naposedil spravili nad oltar.

Smrtna kosa
V Sevnici je umrla gospa Genovefa Slatner, daleč znana in splošno priljubljena ženska. — V Trbovljah je umrla Alojzija Grabner, stara 72 let. — V Ljubljani je umrl Pavel Kollwitz, tiskarski nadstojnik.

Predrzna tatica
K posestniku Francu Žigartu v Spodnjem Porčiču je prišla neka Marija Ramšak in prosila, če bi se smela v njegovi stanovanjski sobi odpočiti. Obenem je gospodinjo prosila da ji prinese kozarec vode. Komaj je gospodinja stopila po vodo, je tatica izrabila trenutek in ukradla več sto dinarjev vredno uro, nakar je pobegnila. Ko se je gospodinja vrnila z vodo, ni našla v sobi ne Ramšekove, ne ure.

Nesreča pri delu

Pri gradnji novega poslopja veletrgovca Stermečka v Celju je ponesrečil delavec, 33 letni Ivan Galof iz Ložnice pri Celju. Najprej mu je pri delu padla pspoda za malto na nogo in mu jo zvil, nato je Galof padel tako nesrečno, da se mu je zaril v levo roko velik železni kavelj.

Nezgoda v rudniku

V rudniku Hudi jami v Laškem je padel na 46 letnega rudarja Tomaža Starca 20 čevljev dolg drog in mu zmečkal prste na nogi.

DENAR V STARI KRAJ

vošljamo po dnevnem kursu. Včeraj so bile naše cene:

V Jugoslavijo:		V Italijo:	
Za:	Din:	Za:	Lir:
\$ 2.55	100	\$ 6.50	100
\$ 5.00	200	\$ 12.25	200
\$ 7.20	300	\$ 30.00	500
\$ 11.65	500	\$ 57.00	1000
\$ 23.00	1000	\$ 112.50	2000
\$ 45.00	2000	\$ 167.50	3000

Pri večjih svotah poseben popust.
Za izplačila v dolarjih:
\$ 5.00 pošljite \$ 5.75. — Za \$ 10.00 pošljite \$ 10.85. — Za \$ 25.00 pošljite \$ 26.00.
Dobivamo denar tudi iz starega kraja sem.
Vsa pisma pošljite na:
JOHN JERICH
1849 W. Cernak Rd., Chicago, Ill.

AMERIKANSKI SLOVENE

Prvi in največji slovenski list v Ameriki.
 Ustanovljen leta 1904.
 Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevo po posebnih.
 Izhaja dan, razen nedelj, ponedeljnikov in dnevo po posebnih.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
 Address of publication office:
 1849 W. Cermak Rd., Chicago
 Phone: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
 Address of publication office:
 1849 W. Cermak Rd., Chicago
 Phone: CANAL 5544

Naročnine:
 Za celo leto \$5.00
 Za pol leta 2.50
 Za četrt leta 1.50

Subscriptions:
 For one year \$5.00
 For half a year 2.50
 For three months 1.50

Za Chicago, Kanada in Evropo:
 Za celo leto \$6.00
 Za pol leta 3.00
 Za četrt leta 1.75

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisov se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:
Resnica o Španiji

Precej trdo gre s to resnico in pravo resnico o Španiji. Niti v katoliških krogih ni popolne jasnosti. Očividno tudi Slovenci nimajo popolnega vpogleda, o čemur pričajo razne sodbe in razprave. Očitki prav nameranih laži frčijo po zraku, in laži se lučajo v obraz najvišji cerkveni oblasti.

Kdo je porušil Guernico? Kje je resnica? Vest nasprotuje vesti in vendar je mogoča le ena resnica. Objava kake vesti še daleč ni resnica, ker vest mora biti tudi v istini resnična, ne pobarvana. Simpatija igra važno in veliko vlogo. Le malo je ljudi, ki bi se mogli prepričati o resnici na lastne oči. Kadar prihajajo vesti le iz enega vira, bodo težko resnične.

Nastalo je neko prerekanje pri nas, da se v naši ameriškanski javnosti objavljajo večinoma vesti, ki simpatizirajo z madridsko vlado. Da je oficijelna Amerika na strani te madridske vlade, o tem ni prav nobenega dvoma, da si ti vladni krogi radi govorijo o nevtralnosti.

Simpatija igra važno vlogo, pravim in trdim. To kaže prav značilen slučaj.

Gil Robles, ki je zajemal prav iz vira, je napisal štiri članke, ki pojasnjujejo vso situacijo, kakršna je zdaj na Španskem, in ni nobenega dvoma, da prikazujejo tudi — resnico. Članki imajo copyright. Od strani, ki ima to pravico ponatise, se je odposlalo te 4 članke na nekako sto uredništev ameriškanskih časopisov z dovoljenjem ponatisa. Kaj se je prikazalo? Nekaj teh časopisov je prineslo članke ali vsaj citiralo to in ono, večina teh časnikov pa se niti zmenila ni za članke. Ali sploh hočejo izvedeti resnico?

Tudi na Angleškem vlada — simpatija, in ni jim za popolno resnico.

Rev. Gabana je imel v Barceloni skozi leta v oskrbi angleško govoreče katoličane. Po zadnjih dogodkih je moral oditi, in kot spreten časnikar in predavatelj je pojasnjeval na Angleškem situacijo v sedanjih borbah. Pozval je na javno debato MvGovernu, ki je laborit v angleškem parlamentu. Debata bi se imela vršiti v Glasgowu. Kaj se je pripetilo? Drugi laborit komunističnih načel je vprašal parlament, kaj namerava storiti, da zabrani delo tega španskega duhovnika. In takoj je odgovoril Sir Simon, da "ta oseba ne sme pisati ali govoriti o Španiji na Britanskem". Vlada je vlada, in iz dežele hvalisane svobode in svobodnega izražanja se je moral sestaneček prenesti v "temačno" ozemlje irske Proste države, kjer je Rev. Gabana mogel povedati — resnico tudi angleškim krogom, ako jim je bilo za resnico.

Resnica je kočljiva zadeva, španska resnica pa še prav posebno kolje oči.

Stalna opazka

Slovenci so, saj ne morejo ravno iz kože, ampak ker većinoma Slovenci niso taki, kakršni so oni sami in kakršne bi oni želeli, se vsaj od te tudi slovenske strani drugačni Slovenci kritizirajo skoroda po stereotipni opazki. Med vsakim narodom je nekaj slabih elementov, tudi med slovenskim narodom, to je povsem naravno. Vojska in povojni časi so marsikaj preobrnila na hudo slabo stran. Ni ravno ničesar novega, ker to se je pojavljalo tudi v drugih kritičnih dobah, morda je ta spridenost zavzela le večji obseg, ker so dogodki zajeli tudi najširše ljudske mase. Umori, hudi umori se dogajajo, potem tatvine, bogoskrumstva, ropi, poboji, pretepi... in vse se dogaja v razmeroma veliki in obširni meri, kakor nikoli prej, dasi se je kaj sličnega dogajalo tudi v drugih dobah. To splošno poslovenje je vsega obžalovanja vredno, nikakor ni častno za naš slovenski narod, prav narobe, ker kaže, da smo hudo krenili na to slabo in v splošnem sirovo stran. Prav je, da se časopisje pogostoma bavi s temi in takimi pojavi, saj je časopisje ali bi vsaj imelo biti zrcalo javnosti. Časopisje je pač različno, neko je tako, da mu je vera našega

naroda hudo na poti. Kadar se dogodi nekaj sirovega, in se dogodi to tudi na podeželju, to veri sovražno časopisje viha nos nad — vero, ne toliko nad sirovostjo in strastjo posirovejih krogov. Izraz tega vihanja nosu je navadno v opazki: "Pa pravijo in pišejo, da je naš slovenski narod veren in dober."

Razni odurni zločini so ravno nasprotni vsaki morali, nasprotni pač veri, ampak ni vera kriva, pač pa pomanjkanje verskega čustvovanja in izražanja, in na tem pomanjkanju ima ravno tisto veri sovražno časopisje največji delež. Sirovi izbruhi odurnih dejanj so posledice zrahljane morale v masah, in zdaj se ravno isto časopisje zgraža nad temi čini. To je višek prav stidne hinavščine. Storiyo vse, da narodu spodkopljejo podlago morale, in ko se prikazujejo odurne posledice, pa zabavljajo nad "vernim in dobrim" slovenskim narodom. To na zunan sicer ni noben umor, da bi se moglo nad njim v javnosti zgrazati, ampak po bistvu je morda še hujši umor, in pride nekoč v oceno, dasi zdaj nosi kdo ponosno glavo, češ, mi, ki smo se iznebili stare in srednjeveške navlake, smo pravi svetniki napram tem "verskim" in "dobrim" ubijalcem. Stalne opazke pridejo pač v navado, pa so le tudi naprej in naprej — hinavske.

GOSTOM V POZDRAV — ROJAKOM V NAZNAILO

Cleveland-Newburg, O.
 Cenjeni čitatelji širom Amerike. Zdi se mi potrebno, da nekoliko opišem letošnji mesec julij, ki bo gotovo ostal zaznamovan v zgodovini našega življa v našem mestu, kakor tudi v zgodovini vseh Slovencev širom Amerike, katere obiskuje tolikim priljubljeni list Amerikanski Slovenec in jih obvešča o dogodkih po številnih slovenskih naselbinah širom Unije. Ta mesec namreč prihajajo v našo metropolo gostje iz domovine in sicer so to profesor dr. Fr. Trdan in pa g. učitelj Slapšak, oče našega č. g. Rev. Slapšaka. Pričakuje se da pridejo okrog 15. ali 16. julija.

Dne 17. julija se pa vrši sprejemni večer s koncertom in primernim programom v S. N. Domu na 80 cesti, ob 8 uri zvečer. Za ta večer se vabi vse rojake v Clevelandu. — Fara sv. Lovrenca bo prav gotovo polnoštevilno zastopana. — Torej ne pozabite rojaki sobote 17. julija in ob 8 uri zvečer napolnite dvorano SND; tam bomo slišali marsikaj lepega kar nam bodo gostje povedali iz stare domovine, naše mile Slovenije. Našemu č. g. Rev. Slapšaku pa častitamo ob priliki prihoda njihovega očeta, ko si bosta veselo stisnila roke; obema gostoma pa kličemo: "Dobrodošla!"

Dne 18. julija bo pa velik piknik fare sv. Lovrenca v Maple Gardens. Piknik bo tak, kakoršnega še ne pomnimo. Tam bosta prav gotova naša dva gosta in se bosta veselila z nami. — V nedeljo dne 25. julija bo pa, kakor ste že brali v tem listu, velik Baragov dan in postavitev ki na pisatelja Ivana Cankarja. Ta dan bo gotovo ves Cleveland zbran skupaj in še do-

bršen del rojakov iz bližnjih in daljnih naselbin. To slavnost bo še posebno povzdignila pričujočnost že omenjenih dveh gostov dr. Fr. Trdana in g. učitelja Slapšaka. Vse to so že obširneje opisali drugi poročevalci in kar še niso še bode, jaz samo toliko omenim, da se stvar ne pusti iz spomina. Če bo narod premislil in vedel ceniti delo naših kulturnih mož, se bo prav gotovo udeležil teh slavnosti katere sem popisal, v velikem številu. Zato kličem navsila — zgoraj omenjene dneve.

F. B.
 OD DR. SV. FRANČIŠKA SALEŠKEGA, ŠT. 29, KSKJ.

Joliet, Ill.

Zgoraj omenjeno društvo priredi svoj piknik ali izlet dne 18. julija in sicer v Troy-u. — Ali že veste, kakšen je sklep društva za članstvo? Saptamiš, pridite ali ne, plačali boste. Ja, ja, tako slišim govoriti od vrlih Šokice. No, lahko je sklepati, bolj težko pa dajati. I no, sedaj v vročini je pa res najbolj primerno napraviti piknik in denarja je tudi zadosti, pravi druga, medtem ko že tretja pristavi: E, slišala sem, moj stari mi je pravil, da je ta Mali Martin na seji rekel, da če gre blagajna za 10 nazaj, če on imeti kar za 100 naprej. Da bi ga kokla, ko je tako hud. No ja, pa bomo vseeno šli na piknik z vso družino in takoj zjutraj odidem, saj doma je itak prevroče. Seveda, morda pa ne veste, kje je to v Troyu. Je to v Forest preserve parku, po Rd. 59 se obrnete na desno in Martinec pravi, da je takoj tam tisti luštni gozdiček, v katerem bo na stotine Šokicov in Šokic, vdovcev in vdovic ter Črno-Belih Kranjcev in Kranjce. Sapraniš, to bo luš-

no. — Potem se še ena oglasi, da bodo imeli tam tudi obešenca. Se predno pa dobro izgovori, ji že druga skoči v besedo in reče; i seveda, kozia boste imeli. Ha, ha, ha, seveda, saj brez kozliha ni piknika. — Dalje tudi pravijo, da bodo ženske s pivom stregle. To nam sicer ne gre v glavo, pa bomo že videli, ko pride mo tja. Ne vem kaj še vse so govorile da bo tam. ker je preveč, da bi si človek vse zapomnil kaj so govorile. Rečem pa to, da bo raznih šaljih na koše in cente. Zato pa vabimo vse naše vrle člane in članice, Črne in Bele Kranjce in Kranjce, Šokce in Šokice, vdove in vdovice in več ko nas bo, bolj bo lušno. — Še moram omeniti, da mi je roj "feldmaršal" naročil, naj opozorim vse nežnega spola, da ne bodo prihajale v "svim sutih," kajti takim se rad pridruži komarček, ki bo s svojim petjem privabil še stotine svojih nepoznanih prijateljev, pa se lahko zgodi, da boste vse ženske opikane, kar gotovo ne bo posebno prijetno.

Vse one dobre člane, kateri imate svoje avtomobile bi pa prosil, da bi bili tako dobri, da bi s seboj pripeljali eno ali drugo družino, ki morda nima svojega vozila, pa bi se piknika rada udeležila. Vsi tisti, kateri nimate avtomobila in želite takoj zjutraj tja, oglaste se pri tajniku ali pri ta Malem Martinčku, da vam bo preskrbel vožnjo za tja. — Ne pozabite torej nedelje 18. julija in pa Rd. 59 ter tistega luštnega gozdca. Kjer boste videli male zastavice, tam se obrnite, pa ne boste zašli. Vabimo da nas na pikniku obiščete vsi v velikem številu, kajti kakor se posujejo, tako bomo tudi mi vedeli vračati. — Pozdrav.

Martin Težak, preds.

NA RAZGLEDU PO CLEVELANDU

Chicago, Ill.
 (Dalje)
 Drugo jutro sem sklenil, da si grem ogledat najprej Jezersko razstavo, kajti iz izkušnje sem vedel, da je ra take kraje najbolje iti dopoldne, ko ni še gnoče. Ta razstava mi je živo poklicala v spomin svoječasni čičaški World's Fair. Zgrajena je po istem načinu. Edina bistvena razlika je ta, da je dokaj manjša. V Chicagu si moral biti že izredno trden v nogah, da si prekorakal peš preko cele razstave in nazaj, dotim v Clevelandu zdaj ni treba posebnega napora za to. Sicer pa te velikosti ne pogrešaš dosti, kajti tukaj je večje varčevanje s prostorom in je cela razstava nekako koncentrirana na enem kupu, da na ta način z manjšim trudom lahko veliko vidiš. Ne bom opisoval posameznosti, kaj ti vse tam pokažejo, ker bi vzelo preveč prostora, marveč priporočal bi, kdor ima čas in priliko, naj si gre sam te zanimivosti ogledat, kajti vsaka za se je izrednost in Cleve-

land je lahko ponosen na celo stvar. Prav žal mi je, da si na razstavi nisem ogledal takozvane Streets of the World. Kakor sem slišal, je tam med drugim tudi pristna slovenska gostilna, kjer se govori samo slovensko in je zgrajena po starokrajškem vzorcu. Prihraniti sem si nameraval ogled tega oddelka za svoj drugi obisk, toda za ta obisk več ni bilo časa. Pojdite pa vi, drugi rojaki, ogledat si to slovensko izrednost in poročajte o njej.

Popoldne je bil končno odmenjen za obisk znancev. Vsi ki ste doma iz prelepe fare Semic, gotovo veste, kje je vas Vrtača, in skoraj gotovo ste tudi vsi poznali tamkaj Ivčkovo famijlo (pisali so se Jakša.) Skoraj vsa ta družina z malim izjemamj je v Clevelandu in k tem rojakom me je vodila pot. Pravzaprav me je pot kaj malo vodila tja, kajti, kakor sem že v začetku omenil, so v Clevelandu tako zasukane in zveržene ceste, da sem hodil in hodil, pa nazadnje nisem vedel, ali gledam naprej ali nazaj. Zemljevid od Clevelanda sem si že prej kupil, pa mi je kaj malo pomagalo v tem labirintu. Sicer pa tudi nisem hotel kar venomer zijati na "mapo," kajti saj veste, kaj bi si ljudje vse lahko mislili. Toda, kdor išče, ta najde, in našel sem tudi jaz. Prišel sem končno k družinama Smuk in Bandi, ki žive na 1249 E. 67th st. Gospodinja obeh družin ste sestri (Ivčkova Neža in Anka), s katerimi smo bili sosedje v starem kraju, in tako smo se znanci po dolgih letih zopet iskreno pozdravili. Kar mi je predvsem padlo v oči, je izredna složnost, ki vlada med tema dvema družinama. Živite v isti hiši, ki je bolj podobna malemu gradiču kakor na hiši, in imate seveda vsaka svoje stanovanje, toda ločeni ste menda samo ponoči; drugače ste celi dan skupaj, da jih je bilo težko razlikovati, h kateri družini kateri otrok spada. V obeh družinah so že odrasli otroci in tem moram izreči še posebno priznanje zaradi njihovega finega in neprislilnega prijaznega obnašanja. Veselo vse, toda vsake vrste surovost je v tej hiši nekaj popolnoma tujega. Se pač takoj vidi, da so imeli skrbno in dobro vzgojo, in starši si lahko čestitajo. Upam, da v vseh slovenskih družinah v Clevelandu vlada tak duh.

Pri teh prijaznih ljudeh sem nato našel za kratke ure, kar mi jih je preostalo v Clevelandu, svoj dom, in sicer v pravem pomenu besede. Udomačil sem se pri njih tako, da slovo v resnici ni bilo lahko. Gostoljubje, kakoršnega ne najdeš zlepa, in želim le, da bi mi bilo mogoče, na en ali drugi način vsaj deloma povrniti. Sestal sem se tudi s tretjo sestro Ivčkove družine in se pozdravil z njo po dolgih letih, kar smo zapustili staro domovino, in končno še (Dalje na 3. strani)

Dogodki med Slovenci po Ameriki

Mrs. Cadonič v Chicagu
 Iz Pittsburgha, Pa., je dopelja v nedeljo na lemontsko slavje Mrs. Mary Cadonič, s svojo hčerko. Mrs. Cadonič je naša naudušena zastopnica v Pittsburghu in okolici. V Lemontu ima pri oo. frančiškanih svojega sina, ki študira za duhovnika, v drugem letu bogoslovja, to je Fr. Daniel Cadonič, OFM. Mrs. Cadonič si je ogledala ob tej priliki razne zanimivosti Chicage. Njenega obiska smo bili prav veseli in se ji zahvaljujemo za prijazen obisk.

Rev. Father Koren v Salt Lake City

Znani pomožni župnik pri sv. Janezu Evangelistu v Milwaukee, Wis, Rev. L. Koren, se je te dni odpeljal na daljni zapad v peščeni Wyoming v Rock Springs, kjer je prisostvoval na slavju 25 letnice ustanovitve tamošnje župnije sv. Cirila in Metoda in zastopal svojega župnika Rev. Antona Schifferja, kateri je pred 25 leti ustanovil slovensko župnijo v Rock Springs, Wyo. Iz Salt Lake City je nam č. g. poslal zanimivo razglednico in pa košaro pozdravov za nas in za njegove prijatelje in znance ter vse župljane sv. Janeza Evangelista v Milwaukee.

Rojenice

Chicago, Ill. — Zadnji teden so se oglasile rojenice pri družini Mr. in Mrs. Frank Krapenc na 1840 W. Cermak Rd. in jima prinesle v dar prav luštnega "baby-boy". Naše častitke.

Iz bolnišnice

So. Chicago, Ill. — Zadnji teden se je vrnila iz bolnišnice Mrs. Mathias Klobučar, ki je prestala nevarno operacijo. Upamo, da bo dobra žena kmalu popolnoma okrevala. — V South Chicago bolnici se še nahaja Mr. John Likovich, ki je prestal težko in nevarno operacijo. Stanje se mu je obrnilo na bolje in je upati, da bo drugi teden že odpuščen iz bolnišnice. — Bolan je še na svojem domu Mr. Anton Jakše na Buffalo Ave. — Vsem bolnikom želimo ljubelega zdravlja.

Smrtna kosa

V Chicagu je preminula te dni Mrs. Ana Utrša, v starosti 45 let, rodom iz Beltine v Prekmurju. V Ameriki je bila 23 let. Tu zapuščala zaljubljenega soproga in 2 sina in 1 hčer ter eno omoženo sestro. Pogreb se bo vršil v petek ob 9. uri dopoldne iz pogrebnega zavoda Louis Žefran, kjer leži na mrtvaškem odru, v cerkvi in potem na pokopališče sv. Jožefa. Sorodnikom naše iskreno sožalje, pokojnici pa raj in pokoj!

TARZAN IN LEOPARDSKI LJUDJE (58)

Ko je že Tarzan mislil, da se mu bo vendar kako posejelo uti zasledovalcem, je že bila nesreča tu. V razburjenosti je z bremenom stopil mimo reje in oba s Tomom vred sta strmoglavila v globlino ravno med divjajočo Leopardske vojske. Ki so s krikom sprejeli tako dolgo zaželjeni plen.

Na srečo se je Tarzan znal v takih okoliščinah obvladati, tako je tudi sedaj pazil na to, da nista s Tomom preveč nerodno priletela na tla in sta tako ostala nepoškodovana. — Kakor hitro sta bila na tleh, je Tarzan že izvlekel svoj nož in se postavil z njim v bran proti odurnim divjakom.

TARZAN IN LEOPARDSKI LJUDJE (58) (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Tarzan je vedel, da ni rešitve, vendar se je hotel postaviti v bran, da je s tem pokazal tem divjakom, da se Tarzan ne poda brez boja. Tudi Leopardski vojski niso stali in čakali, da jih Tarzan pokolje, ampak so se mu postavili v bran in če bi ne jim bilo prepovedano, bi ga bili umorili na mestu.

Visoko gori na drevesu je čepela mala opica Nkima in radovedno opazovala boj med Tarzanom in divjaki. Milo se ji je storilo, ko je videla, da je Tarzan vjet, zato je zajavkala: "Ubili ga bodo in Nkima bo sama v džungli. Uboga Nkima! Oh, kako težko je življenje male opice, če ostane brez branitelja!"

SREBRNI JUBILEJ

SLOV. FRANČIŠKANSKEGA KOMISARIJATA V AMERIKI

Zadnje nedeljo 11. julija so praznovali slovenski oo. frančiškani v Lemontu srebrni jubilej ustanovitve svojega lastnega slovenskega komisarijata v Ameriki. Kljub temu, da za to svojo slavnost niso mnogo oglašali v javnosti razum malega naznanila skoro tik pred slavnostjo, je dospelo na to slavnost do malega kakih 500 naših ljudi iz vseh raznih krajev Amerike. Na slavnost so prihiteli še celo iz daljne Pennsilvanije, Ohio, Kansasa, Minnesote, Wisconsin, Michigan, Indiane in mnogih drugih krajev, iz bližnjih domačih illinojskih naselbin pa prav številna zastopstva.

Prav lepo je bilo na lemontskem hribu zadnje nedeljo. Ob 11. uri se je darovala slovesna sv. maša pri grobi, katero je daroval letošnji novomašnik č. g. pater Andrej Svete, ob asistenci novomašnikov č. g. patra Cirila Sirel in č. g. patra Alojzija Medica. Slavnostno pridigo pa je imel č. g. pater Bernard Ambrožič, kateri je v jedrnatih besedah orisal delovanje slovenskih frančiškanov v Ameriki. Vmes pa je tudi vpletel vzpodbudne besede za delo v bodo-

nosti. Popoldne ob 3. uri so bile zopet na griču pri lepi groti pete litanije, kratak nagovor preč. g. patra komisarja Anzelma Murina, nakar se je slavnost dneva zaključila.

Vsa proslava se je vršila jako lepo in v najboljšem razpoloženju. Da je prišlo skupaj toliko rojakov iz vseh raznih krajev bo vzrok to, da naš narod zna in ve ceniti delo svojih duhovnikov in voditeljev.

Slovenski frančiškani v Ameriki imajo velike zasluge na verskem in narodnem polju svojega naroda. Bili so svojemu narodu zvesti voditelji, misijonarji in učitelji. Tekom svojega delovanja med svojimi rojaki v Ameriki, so si stekli obilno zaslug. Katoliški Slovenci v Ameriki to vedo in visoko cenijo. Zgodovina ameriških Slovencev je prepletana z plodnosnim delom slov. frančiškanov na polju slovenskega življenja v Ameriki. Naj jim dobri Bog vse to obilno poplača in jim obenem podžiga naudušenje še za nadaljno enako delovanje med svojim slovenskim narodom.

IZTIRJANJE

NEPLAČANIH MEZD POTOM DRŽAVNIH URADOV

Teško je za delavca, ako ga gospodar ne plača, kadar bi moral. Seveda delavec ima pravico tožiti gospodarja na pristojnem sodišču. Ali v mnogih državah se delavec more obracati na Labor Department, ki v večini slučajev doseže ugodno poravnano. Ta način iztirjanja potom državnih uradov je mnogo ugodnejši za delavca, ki si tako prišteje čas in stroške, zlasti v slučajih ako je znesek premalenkošen, da bi se pravda na sodišču izplačala, ali ako gre za skupino mnogih delavcev, ki niso bili plačani in ki bi drugače morali tožiti vsak posebej.

Federalni urad za delavske statistike je ravnokar izdal pregled o iztirjanju mezd potom državnih delovnih uradov.

Državni uradi za delo v 22 državah sprejemajo pritožbe radi neplačila mezd. V fiskalnem letu 1935-36 so isti sprejeli okoli 51.500 pritožb in poravnali 35.600 jih ter direktno kolektirali čez milijon dolarjev neplačanih mezd. Svota, ki je bila plačana indirektno delavcem vsled strahu gospodarja pred nadaljnim postopanjem s strani državnih oblasti, je seveda mnogokrat večja.

Ni dvoma, da mnogo slučajev, ko delavec ni bil plačan, ne prihaja nikoli na dan. Delavec dobi ne ve za drug način iztirjanja mezd kot potom odvetnika, in ker nima denarja za odvetniške stroške, dostikrat pusti svo stvar in se ne briga dalje. Res pa je tudi, da delovni uradi nimajo v vseh državah potrebno zakonito oblast za uspešno iztirjanje zamujenih mezd.

V tem pogledu jako dober je zakon o mezdah v državi California. V tej državi Labor Department ima pravico sprejemati predodlake (assignments) mezdnih tirjatev in postopati z glodbami in kaznimi proti delodajalcem. Labor Commissioner oziroma njegov namestnik sme izdati subpoena (pozive), pregledati knjige gospodarja (zaprijeti priče in držati obravnave. Lani je bilo vloženih 22.000 pritožb in skoraj v dveh tretinah slučajev je prišlo do ugodne poravnave ter več kot pol milijona dolarjev je bilo kolektiranih.

grešek. Zato more delodajalec, ki ne plača mezde, kadar je predpisano, biti kazensko obtožen. Labor Department v državi New York ima po najnovejšem zakonu tudi pravico zahtevati od delodajalca, ki se je večkrat pregrešil v tem pogledu, da položi jamščino za mezde, ako hoče nadaljevati svojo obrt.

Tudi država New Jersey ima oddelek za iztirjanje mezd v svojem Departmentu of Labor, ki je pooblaščen voditi obravnave in razsoditi o pravdi. Odločbe imajo pravomoč sodnijske razsodbe, ako jih tožitelj prijavi sodnijskemu uradu.

Industrial Commission v državi Wisconsin je pooblaščen preiskovati in poravnati spore radi mezd med delavcem in delodajalcem. Sme tudi tožiti v imenu delavca na pristojnem sodišču.

Tudi sledeče države dajejo oblast bolj splošne narave za iztirjanje mezd potom svojih državnih uradov: Arizona, Connecticut, Montana, Nebraska, Oklahoma, Pennsylvania, Virginia in Wyoming kakor tudi nekatere druge. Na drugi strani Labor Departments v državah Delaware, Florida, Illinois, Maryland, Ohio in v nekaterih drugih državah nimajo nikake oblasti po zakonu, da bi se pečali z iztirjanjem mezd. Pač pa se nahajajo v večjih mestih mnogih teh držav sodišča za majhne tirjatev (small claims courts), kjer je postopanje v mezdnih tožbah mnogo bolj enostavno in hitro kot po navadi.

Povprečna svota neplačanih mezd — kakor izvira iz pregleda vloženih pritožb — je znašala \$30. Za slabo plačanega delavca — zlasti za onega, ki stalno ne dela, utegne neplačilo take svote pomenjati pravcato tragedijo.

Nedavno se je vršila narodna konferenca, ki jo je pozval federalni Secretary of Labor. Konferenca je predlagala vzorni zakon za delo in ga priporočal državnim legislaturam. V mnogih državah so bili vložen predlogi za boljše zakone v tem pogledu.

V glavo se je ustrelil Koloman Weintraub, 41 letni zlatar, si je v neki tovarni v Gaborju pognal s samokresom kroglo v glavo. Obupanec, ki je bil madžarski državljani, je služboval v Celju.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

Sovjetski letalci so nedavno postavili na "vrhunec" zemlje postojanko, katere namen je, da se ustanovi stalno postojališče za aeroplane. Spodnji del slike kaže znanstveno opazovalnico, kakor tudi radio oddajno postajo, katera dobiva električno silo potom milina na veter. Na gornjem delu slike pa se vidi traktor za prevažanje aeroplanov.

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

VOJNE IZGUBE AVSTRO-OGRSKH NARODOV

Ali veliki ali mali? Nemeck baron Werkmann je na to odgovoril: Vsa avstro-ogrski monarhija je imel 1.200.000 mrtvih do konca vojne, kar je 23.9 od tisoč vsega prebivalstva. Nemcey je padlo v monarhiji 29.1 od tisoč, Slovanov 27.5, Madžarov 26.7 od tisoč. V ogrski polovici monarhije jih je padlo 28 od tisoč.

Katero narodnosti so imele manj mrtvecev? Pravih Cehov je padlo 22.5 od tisoč, Slovakov 23.7 od tisoč, Rusinov 21.5 od tisoč, Rumunov 19.2, Italijanov 18.3, Srbohrvatov 17.10, Poljakov 16.2, mešano srbski okrajji so jih izgubili 22.2 in mešano rusinski kraji 11.9 od tisoč. Na ta način je vsa Hrvatska izgubila 25.7 od tisoč in Bosna 19.1 od tisoč. Kje pa so Slovenci ostali? Ali jih baron ne pozna?

NOV UBOJ V JEKLARSKI STAVKI

Massillon, O. — Jeklarska stavka je zahtevala novo smrtno ržtev, ki je preteklo nedelje zvečer prišlo v tukajšnjem mestu do krvavega spopada med policijo in stavkarji. Obenem je bilo tudi šest mož tako težko ranjenih, da so morali biti odpeljani v bolnico. Kakor navadno v takih slučajih, dolži policija stavkarje, da so pričeli z napadom. Do usodnega konflikta je prišlo ob nameravancem zborovanju jeklarskega delavstva v neki dvorani. Kakor policija trdi, je bil eden oblastnih organov napaden od množice, na kar so policisti otvorili ogenj.

DOBITEK Z VSIJENO SREČKO

Trafikantu Kalu Prinzu v Oberlaaju v Avstriji je ostalo od neke loterije nekoliko srečk ki jim ni mogel najti kupca. Rezerviral je dve srečki zase. Neki Schutz je prišel v njegovo trafiko in Prinz ga je skušal pridobiti za to, da bi eno izmed rezervnih srečk kupil. Schutz ni hotel o tem ničesar slišati, končno pa se je trafikantu le posre-

lo, da mu je srečko naravnost vsilil. Na dan žrebanja se je izkazalo, da ni Prinzu srečka, ki jo je ohranil zase, prinesla nobene sreče, Schutz pa je z drugo zadel 12.000 šilingov.

PET MILIJONOV ZA PREVOD

Honorar; kakršnega ni dobil še noben znanstvenik za prevod, sta ponudila francoska akademija znanosti in neka založba znanemu staroslovcu stotniku Auvergneu. Prejel naj bi pet milijonov frankov za prevod nekoga perziškega kodeksa, ki je star 2000 let.

Najnapornejše je bilo pri tem delu loči poedine liste papirusa, ki so postali s časom krhki in so se zleplili drug z drugim skoraj neločljivo. V nekoliko mesecih pa je učenjaku uspelo, da je napravil del rokopisa čitljiv in umrljiv, in misli, da bo vse delo dovršil v dveh letih.

PES Z ROČNO GRANATO

Nedaleč od Sjedla na Poljskem se je primeril razburljiv dogodek. Med tem ko je oddelek vojakov iz tamkajšnje garnizije imel vaje z ročnimi granatami, je prišel na vežbališče majhen pes, stekel za ročno granato, ki jo je bil vrgel neki vojak, in jo hotel prinesiti nazaj. Prestrašeni vojaki so se ga s kamenjem komaj ubranili. Granata je psičku v gobcu eksplodirala in ga raztrgala.

ELEKTRIČNI KROJAČ

Eden najbolj znanih pariških krojačev si je izmislil, da bi v službo svojih klientov postavil najmodernejšo pridobitev elek-

trotehničke, fotoelektrično stanico.

Kliente postavijo v neko kabino s kariranimi stenami. Te stene predstavljajo torej nekakšna merila. Potem nastavijo pomočniki celo vrsto kovinskih kazalcev, električne svetlobne stanice stopijo v obrat, končno napravijo še dva fotografska posnetka, enega en face, drugega v profilu in pomerjanju je konec. Prednost te metode je v tem, da krojač potem nima samo potrebnih mer, temveč tudi natančne konture svojih klientov.

BAMBUS V JUŽNI FRANCII

V vsej južni Franciji, posebno pa v Provansi, so se letos razcveteli bambusi. Pravijo, da zbujata ta razcvet med tamkajšnjim kmečkimi prebivalstvom nekakšen strah. V resnici se ta vrsta bambusov razcvete komaj enkrat, dvakrat v stoletju. Zakaž se je razcvetela baš letos, ne more nihče povedati in provansalski kmetje, ki niso nič manj praznoverni nego drugod, pripisujejo temu seveda nadnaraven pomen. Prepričani so, da bo imelo to za posledico hude dogodke.

KAČE

Nad dve sto strupenih kačjih plemen je, ki kotijo žive mladice. In če nam kdo pripoveduje o kačah, ki so debele ko deblo, mu kar verjemimo; v Južni Ameriki namreč so še velikanski, nepreiskani pragozdovi, pa takšne kače morebiti res žive tam. Pri nas pa so strupeni modrasi in gadje, ki so črni, rdečkasti, svetlo- in temnorjavi, pa tudi sivi. V Alpah so našli celo belega gada, ki pa je zelo redek. Rdečkasti so najbolj nevarni. Prava domovina strupenih kač pa je orient.

A je že tako: česar se ljudje boje, to so od nekaj tudi čislali. Tako se je tudi domišljija vseh rodov že od začetka človeške zgodovine bavila s kačami. Babilonci so kačo smatrali za — peklenška; starim Grkom in Rimljanom je bila prisposoba plodnosti, starim Egipčanom pa modrosti. V Indiji in Južni Ameriki še danes srečujemo kače zaklinjače. Te, ki kače krote ter jih ukročene ovijajo okoli svojega vratu in glave, ali pa jih nauče celo plesati, občudujejo gledalci prav tako ko kače same. Za svoje ceremonije uporabljajo Indijci naočarke, ki jih vozijo s seboj v košarah. Toda tega, da kače tudi zaplesajo, ne dosegajo z muziko, le s kolebajočimi gibji, ki jih izvajajo fakirji s piščalmi. Kače imajo zelo razvit tip in vonj, sluha pa ne. Tistega, ki ve za fakirske skrivnosti, kačji teater ne bo ganil prav nič, ker ve, da so ji prej odlomili strupeni zob.

Srečujemo tudi fakirje, ki svoje čarovnije uganjajo s kačami, ki imajo še strupene zobe. Ti pa so se dali opikati od mladih kač, dokler se njihovo telo ni navadilo strupa. In če takšnega krotilca prej ali slej piči stara kača, ga napade samo visoka vročina, ki pa jo kmalu preboli.

So pa tudi taki, ki naredo kačo neškodljivo samo za čas predstave. Dajo ji gristi tobak, ali pa jo namažejo s tobacnim sokom, nakar je kača za nekaj časa omamljena. Omamljeno kačo pa krotilec tepe tako dolgo, dokler uboga žival ne prilze iz košare ter začne plesati na glas piščalke.

Gospodarja je okradel

Iz Maribora poročajo, da je v času gospodarjeve odsotnosti izmaknil hlapec Matevž Hudovernik posestniku Gaberšku 11 bankovcev po 100 dnarjev. Hudovernik je potem, ko so ga orožniki prijeli v Ločah pri St. Anlo to za posledico hude dogodke.

IZ SLOV NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani.)

brata, ki živi s svojo družino precej daleč ven iz mesta. Tudi s Štefkom sva se imela dovolj pogovoriti iz preteklih časov; saj sva v semiški šoli skupaj hlače drgnila in se ravsala po cesti proti Vrtači. Pač spomini ki jih menda nič nihče ne pozabi.

Mr. Bandi, njegov sin Louis in še neki drugi prijazni rojak, katerega imena pa se za libog pri najboljši volji ne morem spomniti, so me drugi dan vzeli z avtomobilom na razgled po mestu. Kot tujcu, ki je prvokrat v Clevelandu, me je zanimalo vse kar sem videl. Ogledali smo si razna znamenita poslopja, kakor muzej, knjižnico, itd., seveda samo od zunaj, kajti zaradi praznika je bilo vse zaprto, pa bi gotovo tudi vzelo par tednov, predno bi vse doobira pogledali. Sicer bi pa šel staviti, da niti polovica Clevelandčanov samih še ni videlo vseh znamenitosti svojega mesta. Ljudje smo že navadno taki, da preziramo to, kar imamo in česar se lahko poslužimo; brzokone tudi v Clevelandu niste drugačni. Med parki je nekaj posebnega takozvani Rockefellerjev park, imenovan po znanem bogatašu, kateri je nedavno umrl; on je menda podaril to zemljo mestu, katera je izpremenjena zdaj v krasen park.

Da pa ne bom samo tujeja blaga hvalil, naj omenim tudi nekaj našega domačega, namreč naš slavn Kulturni vrt. Po zaslugi raznih gospodov Grdinov je ta vrt znan že po celem slovenski Ameriki tako, da bi o njem ne mogel povedati nič več takega, kar že ni bilo prej povedano. Pripomin naj le toliko, da bo stalo še precej denarcev, predno se bo mogel predstaviti svetu ta vrt v svoji končni krasni obliki, v kakoršni je brzokone ustanoviteljev zamišljen. Zdj se mi nič več ne čudim, da Mr. Grdina vedno "fehta" zanj. Potrebno je to in dobro je, da se najde tak navdušen narodnjak, ki se žrtvuje za tako nesebično delo. Kakor že znanost, stojite na Jugoslovanskem vrtu doslej tri sohe, ena srbska in dva slovenski, — hrvaške. nobene; hrvaška brača so menda tudi v Ameriki separatisti; well, vsak ve svoje; izpreobračati koga je brezupno delo, dokler on sam ne čuti potrebe za to. Slovenci bodo dobili 25. julija svojo tretjo soho, namreč Cankarjevo, in za ta dan se napoveduje velika slavnost, o kateri pa že itak drugi pišejo. P. V.

(Dalje prih.)

Jacob Gerend Furniture Co.
Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.
704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.
Telefon: 85 — Res. 4080-W

ZA OBNOVITEV VAŠE ZAVAROVALNINE
proti ognju, tornadu in avto nezgode, kakor tudi, kadar potrebujete notarska dela, pokličite me po telefonu: KENMORE 2473-R ali se pa zglasite pri:
JOHN PRISEL
15908 Parkgrove Avenue
CLEVELAND OHIO
ZASTOPNIK "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" IN PRODAJALEC HIŠ.

Učbenik Angleškega jezika
Vsebuje SLOVNIČO in kratak SLOVAR.
Zelo praktična knjiga. Žepne oblike.
Naročila s potrebnim zneskom je poslati na:
Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

TA NOVI SLOVAR
ima posebno poglavje o ameriški angleščini. Slovar je priredil in sestavil znani profesor J. Mulaček, ki je bival več let v Ameriki. — Knjiga ima 295 strani.
CENA:
Trdovezan v platno... \$1.50
Broširan mehko \$1.25

List "Am. Slovenec" je lastnina katoliških Slovencev v Ameriki. Kdor podpira katoliški list "Am. Slovenca," podpira katoliške Slovence v Ameriki.

Stevilka

7-15-37
poleg vašega naslova in imena na listu, kažejo, da je s tem dnevno naročnina p o t e k l a. Kdor svojo naročnino točno obnavlja veliko pomaga listu pri stroških, da ni potreba potem pošiljati opominov. Pomagajte svojemu listu na ta način tudi vi.

“ČRNA ŽENA”

ZGODOVINSKA
POVEST
Priredil Javoran

(Konec)

“Da, tega seveda ne moreš vedeti. — Hočem ti vse pojasniti. Veš, ko smo bili v onem strašnem času na Špiku in ko se je razletel ‘mrtvaški mostič’, so dva dni pozneje z vrvmi in verigami napravili za silo nov viseč most, po katerem smo se vsi prebivalci votline ‘pri slepem Bogu’ polagoma zopet preselili v svoje domove. Ta most je obstal do velike noči, potem so ga pa graščinski ponrli. Ko je namreč minila turška nevarnost, se je graščak zopet začel bati, da se ne bi kmetje iznova uprli. Da bi mirnim potom preprečil in onemogočil vsak punt je skušal polagoma uničiti naša najvarnejša zavetišča. Najprej je prišla vrsta na Špik. Dovolili so nam pa, da smo smeli vzeti s seboj ‘slepega Boga’ — in potem so razstrelili votlino in most. To ti je bil še strašnejši pok, kakor v oni noči groznega spomina — tja do Kranja se je potresla zemlja! Votlina je izginila in iz skale je izrastla strašna jama — cela dolina. — Razmerje z graščino je pa zdaj ravno tako, kakor je bilo pred puntom. Hvala Bogu, da še slabše ni. Sicer pa pravijo, da je Hartman zelo oslabil in bo v kratkem izročil gospodarstvo Juriju, ki pa menda ni nič boljši kakor on.

— Za ‘slepega Boga’ smo postavili novo kapelico na mestu najine prejšnje hiše — in zdaj prihajajo ljudje semkaj romat, včasih kar trumoma.”

“In poleg ‘slepega Boga’ bova sezidala midva svojo novo hišo, Zalka; potem bova pod najboljšim varstvom,” je lahko pristavil mož.

Po tem pogovoru sta se polagoma približevala vasi. — Na jasnem, globokem nebu je bilo vse na gosto zvezd, kakor bi se skozi stekleno morje svetili nedvignjeni zakladi, zakladi nove Francetove in Zalkine sreče. Veselje se presrečnega svidenja sta korakala drug drugemu ob strani in vsak v svojem srcu obujala preteklih dni spomine. Francetu se je zdelo, da je zatonil dan, da so pospali po vasi in po polju vsakdanji opravki, da je vse poleglo in potihnilo — vse samo zato, da more on nemoteno in zato toliko bolj živo zreti nazaj na minile dni — na svojo preteklost, ki mu je za nocoj in za bodočnost prihranila novo, veliko srečo. — In res so se oglasili ob oknu njegovega srca spomini in njegova duša jim je odprla in jih sprejela v svoje prostore. Da, stari znanci so mu bili ti spomini; znane oči so mu zopet zrle v obraz, znani smehi so mu doneli na uho, pa tudi znani joki. In čudno — več je videl zdaj, veliko več v spominih kot nekdanj v vrtincu življenja. Seveda, saj takrat ni bilo časa; vtisk se je vrstil za vtiskom; komaj ga je zaljubila duša, ali komaj ga je zasovražila, ga je že izpodri-

nil drugi. Danes pa je stal kot zmagovalec nad svojim dosedanjim življenjem in ga je lahko presojal nemoteno in mirno — in zazdelo se mu je, da je nocojšnji večer prodrila v njegovo srce nežna pesem deviškega grla, vsa polna dehtečega vonja, vsa potresena z zlatim prahom prvih ljubezenskih vzorov, in se tiho skrila v skriven kotiček njegovega srca, da mu ustanovi novo srečo, ali da mu zopet vzbudi nekdanjo srečo.

Ob svoji strani je čul Zalkine korake; zato se je takoj zopet otresel preteklih spominov in mislil le nanjo in na svojo in njeno bodočnost.

In Zalka? S kako veselim srcem je pač stopala nocoj ob njegovi strani, katerega je tako ljubila, po katerem je zdihovala tako dolgo, ker ni vedela kam je izginil; nocoj ga je pa zopet našla in obljubil ji je zvestobo in ljubezen.

Ko sta prišla do Anželjeve hiše, je bilo že popolnoma temno. Stopila sta pred prag; tedaj pa se je France skoro zbal ga prestopiti; obstal je, poslušal, užival, strmel in bilo mu je tako prijetno, tako neizrečeno prijetno ob Zalkini strani, da si ni želel ničesar več.

Pa Zalka ga je prosila — in vstopila sta.

O, kako iznenadenje, kako veselje, kakka sreča! V trenutku, ko so se ga najmanj nadejali, so našli njega, po katerem so toliko časa zaman poizvedovali. — France je samo strmel in od same radosti skoro ni mogel govoriti. Na vsa vprašanja je namesto njega morala odgovarjati Zalka. K Francetu pa je priteknel mali Francek in ga poklical ljubko z nežnim naslovom ‘ata’. In France je dvignil svoje dete, ga objel, poljuboval njegovo čelo ter mu neprestano zrl v oči, zdaj jokal, zdaj se smejal od samega ginjenja in veselja. In otrok se ni delal nič tujega, ampak je radevolje pustil, da ga je ljubkoval oče, čeprav ga doslej ni poznal.

Čez štirinajst dni ‘sta’ bila France in Zalka iznova poročena v božjepotni cerkvi na blejskem jezeru. Zalka je čutila ob tej priliki pravo ženitovanjsko in še skoro globokejšo čuvstvo kakor ob svoji prvi poroki. Par dni po poroki sta šla na Koroško Belo, kjer sta na ondotnem pokopališču dolgo molila na nekem grobu. Oba, France in Zalka, sta mislila, da vidita pred seboj Štefuljčka s smehljajočim obrazom. Vsekakor je Štefuljček blagoslovil njuno zvezo iz nebes. — Ko sta zapustila pokopališče in se nežno ozrla drug drugemu v obraz, sta oba imela solzne oči.

Katoliški Slovenci, podpisajte svoj list “Amerikanski Slovenec”!

RAZNE NOVICE IZ DOMOVINE

Tragedija

Janez Klemenčič, 28 letni posestnikov sin iz Uršnih sel je bil do ušes zaljubljen v 21 letno Marjijo Klobučarjevo, tudi iz Uršnih sel. Dekle se je pa malo obotavljalo da bi ga vzelo. To je fanta zbegalo, da je nekega popoldne pod pretvezo da gre do kosit, zvalil dekle nekoliko iz vasi in ji prerazal vrat. Po storjenem dejanju je zbežal preko sosednjih vrtov v gozd, kjer je skočil v 8 metrov globok tolmun ki mu pravijo “Boč”, kjer je utonil.

Žrtev planin

Med mladimi turisti, ki so se podali na Urško goro z namenom da preplezajo najstrmejšo steno, je bil tudi 24 letni Josip Pirtošek, sin pekovskega mojstra v Dravogradu. Ko so prišli do stene, so začeli vsak za se plezati navzgor. Pirtošek si je izbral najstrmejši del in ko je bil že nekako 350 čevljev visoko, je radi doslej še neznanega vzroka naenkrat omahnil v globočino, kjer je obležal z razbito

glavo, strtimi rokami in nogami.

Nove kapnice in vodovodi

Higijenski zavod po razpoložljivih sredstvih gradi tudi kapnice in vodovode v krajih, kjer je pomanjkanje zdrave vode najbolj potreba. Tako je bila nedavno dograjena javna kapnica v Gornjih Sušicah, občina Toplice in kapnica v Harijni vasi, obč. Št. Peter na Dolenjskem. Gradijo pa kapnico tudi v Gorenjem Medvedjem selu pri Trebnjem, vodovod v Šmarju pri Jelšah in vodovod za Novo vas, Preddvor in Breg nad Kranjem. Drugo leto prične graditi vodovod v Žirovnici na Gorenjskem.

Ogenj

Pri Pekrah je ogenj uničil gospodarsko poslopje posestniku Oniču na Pekraski cesti; prihitelim gasilec se je posrečilo da so preprečili večjo katastrofo. Kakor sodijo, je ogenj podtaknila zlobna roka.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

Pisano polje

J. M. Trunk

Gozd brez drevja.

Ko je bila Nemčija na vrhuncu, se je rada ponašala pred svetom, da je “dežela strahu božjega.” Bivši cesar Viljem je prav posebno to poudarjal. Subjektivnemu prepričanju vsa čast. Objektivno je bil Viljem v zmoti, ampak v subjektivnem pojmovanju je bil na pravem in bo še zdaj, in ravno to ga utegne držati pokoncu zdaj, ko se je osoda tako izpremenila. Brez vere na Boga bi bil marsikdo klonil. Nemški katoličani niso bili tako od nič, ker verni so tudi poznali strah božji, in enako tudi verni protestantje, dasi enako v objektivnem pogledu v zmoti.

Sedanja Nemčija! Hitlerjeva Nemčija, tretja rajh... bogami, malo je takih izprememb v zgodovini. Trdijo, da je katoliška mladina izgubljena, stari katoličani bodo še polni strahu božjega, tudi pri protestantih utegne biti še nekaj tega strahu, ampak oficialna Nemčija se je od pravega in krščanskega Boga obrnila k germanskim — bogovom, kakršnih nikjer ni. Iz golega imena ne more priti nobene realnosti, ko pada pravi Bog, pače tudi strah božji. Ako gre proces tako naprej, in zajme še bolj ljudske mase, utegne moderna nazajska Nemčija biti dežela strahu božjega brez — Boga. Gozd brez drevja.

Sršenovo gnezdo.

V pravo sršenovo gnezdo je brenil čikaški kardinal Mundelein, ko je pilnil Hitlerja in njegove oprode in pravilno označil njih početje zoper nemške katoliške duhovnike. Kakor kaki politični paglavci so leteli h kadiju, našemu zunanjemu uradu v Washingtonu, in se pritožili zoper kardinala ter zahtevali, da naj tam kardinala poučijo, kaka sveta osebnost je nemški firar. Tajnik Hull jim je dal vedeti, da ne če biti ništa zoper čikaškega kardinala. Nekaj je, ampak nikakor ni vse. Dolžnost tajnika Hulla bi bila, da bi malo poučil te prešerne nemške nazije, kako je vsaj še dozdale tu pri nas v Ameriki. Tu še vedno vlada svoboda tiska in prostost javnega izražanja posameznika. Vsaj zdaj še lahko vsak svoboden Amerikanec misli, kar mu drago, in še nikakor nima uzde, da bi moral misliti le, kakor slučajno misli kak “firar,” ki je kakor kak enook postal med slepci — kralj. Še imamo v Ameriki precej, ampak vsega pa niti mi nima-

mo, ker ne povemo, kakor bi imeli povedati. Lahko hvalimo Boga, da smo v Ameriki in imamo le precej svobode in človeških pravic. Ni vse dobro pri nas, drugje pa sploh ni — dobrega.

Značilno.

Ruska aristokracija je izgubila. Nihče ne bo točil za njo solz. Večinoma je bila tuja. Ruski pisatelji sami so že davno pred polomijo pisali, da je silno lena, ker se ni zmečila za kulturne potrebe naroda. Ekonomska stran ustroja je druga točka. Čas je vse izpremenil. Duševni proizvod navadno zrealijo značaj časa. Govorimo o socialnih dramah. Zdaj je vse prenešeno na moderno sredstvo filmov. Silno vlogo igra propaganda. Noben stan ni izvzet. Prav katoliško duhovništvo je moralo že dostikrat čutiti zasmeh na “deskah, ki pomenijo svet,” na odru, in zdaj v filmu. Mrtvega leva vsakdo breca, pravijo, naravno toraj, da dobi brece tudi mrtva nekdanja ruska aristokracija. Nič na tem.

V nekem modernem filmu igra ta mrtva ruska aristokracija vrlo klaverno vlogo. Značilno pa je to, da biča in smeši to aristokracijo — Jud. Vsaj v Rusiji je postal — aristokrat zdaj — Jud, in je radi tega novega stališča hudo prešeren. To je značilno. Ali še težki ruski velikan kdaj vzbudi in požene tudi to — židovsko aristokracijo?

Žrtev karambola

Žrtev karambola je postal obratovodja Splošne stavbne družbe na Tezmen Ivan Babič, ko je neki avto zavozil v njegovo motorno kolo. Babiča s poškodbami na nogah odpremli v bolnico.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

‘DUŠICA’

je ime znamenitemu in interesantnemu romanu, ki začne v četrtek izhajati v našem listu. Roman je dolg in bo izhajal dalj časa. Roman slovi po svoji zanimivi napetosti in vsled tega opozarjamo vse naše naročnike in čitatelje tega lista, da jo naj začno čitati takoj od kraja, da jim ne bo pozneje žal za to lepo povestjo, katere mnogi prehvaliti ne morejo.

Električna

FRANK SCHONTA

Lastnik FIDELITY ELECTRIC CO.
in LICENZIRAN ELEKTRIČAR

2049 West Cermak Rd. Chicago, Illinois
Tel. CANAL 5190

dela morajo biti opravljena pravilno po predpisih. Zato za električna dela v vaših hišah pokličite vedno izkušnega licenziranega električarja.

Učite se angleščine

iz Dr. Kernovega
ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA
“ENGLISH-SLOVENE READER”

kateremu je znižana cena
in stane samo: **\$2.00**

Naročila sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec
Chicago, Illinois 1849 W. Cermak Road,

FULL POWER

Kitchen- proved!

10 HOURS
OUT OF 12 IT USES
no current
AT ALL
Get ALL the Facts!
See the Westinghouse
FAMILY ALBUM!

Rezultati potrjenih preizkusov v 89 domovih, ki pričajo, da kuhinje izkazujejo, da je bil Westinghouse mehanizem samo 13% časa v obratu — uporabljal je samo 2/3 KWU elektrike dnevno.

Westinghouse

Slovcem prodaja te refrigeratorje
Fidelity Electric Co.
FRANK SCHONTA, lastnik
2049 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Tel. Canal 5190

Izvršuje in popravlja tudi vsa ELEKTRIČNA DELA na vseh raznih aparatih in strojih.

Staro domovino v slikah!

dobite v knjigi

‘NAŠI KRAJI’

Vsebuje zbirko 87 krasnih fotografij v ba-krotisku na finem papirju.

KNJIGA STANE

\$1.00

Slike so iz vseh delov stare domovine. Posebno Gorenjska je dobro zastopana s svojimi znamenitimi kraji. Za njo Dolenjska in Štajerska.

Naročite si to knjigo takoj. Naročilo pošljite s potrebnim zneskom na:

Knjigarna “Amerikanski Slovenec”
1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Tudi katoličanom
ne bo škodovalo
če se držimo gesla:

Svoji k svojim!

“tiskarna Amerikanski Slovenec”

tiska vse vrste tiskovine, lično in točno za organizacije, društva, in posameznike. Cene zmerne delo dobro. Vprašajte nas za cene, predno oddaste naročilo drugam.

1849 W. Cermak Road Tel. Canal 5544 Chicago, Illinois